

ligeform jeg troer ogsaa paa andre Punkter af Sagen, tilstræffelig lagt for Dagen, at det var mig om at gjøre at tilendebringe denne Sags Behandling her i fuldstændig Overensstemmelse med det høie Landsting. Jeg maa meget beklage, at det ærede Udvalg, efterat der saaledes var tilveiebragt en Forslaaelse mellem Udvalget og Ministeren, har ladet sig bevæge af et Endringsforslag, der i den ellefte Time ved anden Behandling blev fremst, til ganske at forlade det Grundlag, hvorpaa man hidtil havde stillet sig ved sin Behandling af denne Sag, og det er det, som det ærede Udvalgs Flertal i Virkeligheden har gjort ved det Forslag, som det nu er fremkommet med til Sagens tredje Behandling, og ved hvilket Sagen bringes ind paa, jeg tør næsten sige, et meget radikalt Spor — naar jeg kalder det radikalt, er det naturligvis ikke i den Retning, man ellers nærmest tænker paa, naar man taler om Radikalisme. Jeg maa beklage, at saaledes som det ærede Udvalgs Flertal nu foreslaaer § 15 affattet, kan jeg ikke gaa ind derpaa. Det vil være mig overordentlig ubehageligt, naar denne Sag kommer fra det ærede Landsting ind i Folkethinget, om jeg da der skulde være nødt til at sige, at jeg ikke kan vedkjende mig Lovforslaget, saaledes som det gaar til Folkethinget fra Landstinget, hvad et af dets Hovedprinciper angaar. Det vil være mig meget ubehageligt, om jeg i Folkethinget skal optænde ikke som Talsmand for det af det ærede Landsting vedtagne Forslag, men tværtimod som Angriber. Det vil være mig saa meget mere ubehageligt, fordi det er let at forudsæ, at saaledes som det ærede Udvalgs Flertal nu foreslaaer den vigtigste Bestemmelse i Lovforslaget affattet, vil der sandelig være Angribere nok tilstede i det andet Thing. Jeg vil derfor indstændig bede det høie Things Medlemmer om ikke at fatte nogen fast Bestemmelse allerede nu om, hvorledes de ville stille sig ved deres Stemmegivning. Jeg tillader mig ogsaa at rette denne Anmodning særlig til det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, at han dog vil opsætte at tage endelig Bestemmelse om, hvorledes han stiller sig til denne Sag, i alt Fald indtil han har hørt Forhandlingen. Jeg vil bestræbe mig for at gjøre det klart, hvorfor jeg ikke kan gaa ind paa det Forslag, der er stillet af det ærede Udvalgs Flertal. Det er for det Første, fordi jeg mener, at det medfører større Indskrænkning af et større Omfang end nødvendigt; for det Andet, fordi man gaar meget videre i Retning af Indskrænkninger og Behyrdselser, end den nugældende Lovgivning, og endelig for det Tredie, fordi det er mig umuligt at indse, at der ved disse store Indskrænkninger, som Udvalgets Flertal foreslaaer, virkelig vinder noget Udbytte, som i mindste Maade svarer til de store Byrder, man derigjennem paalægger Befolkningen. Naar der nu altsaa først spørges om, hvilket Omfang de Byrder og Indskrænkninger have, som det ærede Udvalgs Flertal vil paalægge,

da kan jeg i saa Henseende for en stor Del henvise til, hvad den ærede Ordfører idag har udtalt. Han har jo nemlig gjort opmærksom paa, at den nye § 15 er affattet saaledes, at den ikke indskræntes alene til Personer, der søge legemligt Arbejde, eller som ville søge Erhverv ved Haandværk, den er affattet saaledes, at den omfatter Alle, der reise fra et Sted til et andet udenfor den Jurisdiktion, hvor de ere hjemmehørende, for at søge Arbejde eller Erhverv, legemligt eller aandeligt, derunder fortaaet altsaa ikke blot tilbørlige Kunstnere, som en æret foregaaende Taler har nævnt, men navnlig, som den ærede Ordfører fremhævede, Handlende. Naar der er Spørgsmaal om aandeligt Erhverv, vil det ses, at under denne Bestemmelse vil blive inddraget en meget talrig Klasse af Medborgere, mellem hvilke jeg slet ikke vil benægte, at der kan skjule sig en eller anden Bagabønd, men som dog aldeles ubestridelig vil omfatte en stor Mængde af de fredeligste og roligste Statsborgere. Den ærede Ordfører vilde tage til Indtægt for den af Udvalgets Flertal foreslaaede § 15, i Modsetning navnlig til et Forslag, der foreligger fra andre ærede Medlemmers Side, at det netop var i Righedens Interesse, at man ikke talte alene om legemligt Arbejde, men ogsaa tog det aandelige med. Dette synes jo at være meget smukt, kun være det mig tilladt at bemærke, at denne skulde Anklage imod andre ærede Medlemmers Forslag til § 15 ikke rammer; thi der er jo aabenbart en stor Forskjel paa, hvorledes man bør give Bestemmelsen, naar dens Anvendelse er afhængig af de Paagjældendes frie Villie, saaledes som Forslaget under Nr. 11 til § 15 gaar ud paa, og hvorledes man bør affatte den, naar Spørgsmaalet er om en Lvang eller en Forpligtelse. Intet Menneske har Ret til at beklage sig over, at Forslaget under Nr. 11 til § 15 kun omfatter Haandværkere eller Andre, der søge legemligt Arbejde, idet der ikke paalægges disse Folk Noget, der giver dem kun en Frihed eller Ret; men derimod stiller Sagen sig anderledes, naar der, saaledes som efter det ærede Udvalgs Flertals nye § 15, er Spørgsmaal om at paalægge en Forpligtelse, thi da faar det sin Betydning, om Forskriftens Oplysighed udstrækkes til større eller mindre Kredse. Det er altsaa talrige Kredse i Samfundet, som rammes af det ærede Udvalgs Flertals nye § 15; og hvad er det, Bestemmelsen gaar ud paa? Ja, sagde den ærede Ordfører, vi ere jo Alle enige om Legitimationens Nødvendighed, der spørges kun om Formen, og den Form, vi foreslaaer, er saa overordentlig hensigtsmæssig, den er i de Paagjældendes egen Interesse og kan ikke medføre nogen Gene eller Uleilighed for dem, ja, han søiede endogsaa til, at han var overbevist om, at Folk efterhaanden vilde synes, at det Hele var meget fortræffeligt, og altsaa være Lovgivningsmagten taknemmelige, forsaavidt der maatte udkomme en saadan Lovbestemmelse. Jeg vil nu